

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 52/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen apteekkitoiminnan vapauttamisesta ja lääkkeiden hintasääntelystä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Kauman /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 52/2018 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä apteekkien kilpailutilanteen vapauttamiseksi ja apteekkilupajärjestelmän muuttamiseksi siten, että se vastaa nykyistä paremmin kuluttajien tarpeisiin ja

miten apteekkitoimintaa aiotaan kehittää sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen yhteydessä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Apteekkilupaa saa harjoittaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen (Fimean) myöntämällä apteekkiluvalla. Se myönnetään tietyn apteekkilupajärjestelmän harjoittamiseen kunnassa tai sen osassa. Fimea voi omasta tai asianomaisen kunnan aloitteesta perustaa uuden apteekin lääkkeiden saatavuuden sita edellyttäessä. Lääkkeiden saatavuutta arvioitaessa on otettava huomioon alueen väestömäärä, alueella jo olevat apteekkipalvelut ja muiden terveydenhuollon palvelujen sijoittuminen.

Sosiaali- ja terveysministeriö on helmikuussa 2018 lähettänyt lausunnolle ehdotuksen, jonka mukaan uusien apteekkien perustamisedellytyksiä laajennettaisiin. Muutoksilla osaltaan edistettäisiin apteekkilupajärjestelmän syntyvää kilpailua. Fimea voisi päättää uuden apteekin perustamisesta myös tilanteissa, joissa se ei ole lääkkeiden saatavuuden näkökulmasta ehdottoman välttämätöntä, mutta olisi omiaan parantamaan alueen palveluja. Uutta apteekkia perustettaessa otettaisiin kokonaisvaltaisesti huomioon alueella asioivan väestön tarpeet ja huomioitaisiin alueella asuvan väestön lisäksi alueella asioiva väestö.

Apteekkeja voisi myös perustaa nykyistä helpommin sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden, kuten sairaaloiden yhteyteen. Ehdotuksen tavoitteena olisi ennen kaikkea varmistaa terveydenhuollon yksiköistä kotiutuvien potilaiden lääkehuollon katkeamattomuus ja sujuvat palvelut. Toimenpiteillä toteutetaan hallituksen apteekkityöryhmän 24.4.2017 tekemiä linjauksia apteekkien ja niiden toimintapisteiden lisäämisestä ja lääkkeiden alueellisen saatavuuden turvaamisesta sekä apteekkien perustamisesta sairaaloiden ja päivystysten yhteyteen.

Lääkkeen vähittäishinta on säännelty siten, että lääkkeen hinta on sama kaikkialla Suomessa. Apteekkien myyntikate on degressiivinen, jolloin kate pienenee lääkkeen hinnan kasvaessa. Myyntikatetta säännellään, koska näin pyritään turvaamaan taloudelliset toimintaedellytykset myös pienille apteekkeille. Hallituksen apteekkityöryhmän linjauksissa on kuitenkin ehdotettu

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 52/2018 vp

reseptivapaiden lääkkeiden lääketaksan mukaisen hinnan muuttamista säännellyksi enimmäishinnaksi ja reseptivapaiden lääkkeiden hintakilpailun sallimista valvotusti, jolloin apteekkeille mahdollistettaisiin itsehoitolääkkeiden myynti halvemmalla omasta katteestaan tinkimällä. Sosiaali- ja terveysministeriö selvittää asiaa.

Hallituksen apteekkityöryhmä otti linjauksissaan kantaa myös apteekkien omistuspohjan laajentamiseen ja siihen, että apteekkien tehtävää pienimuotoisten terveyspalvelujen tarjoajana edistettäisiin. Myös nämä kokonaisuudet ovat selvitettävänä.

Apteekkien lukumäärä Ruotsissa ja Norjassa on lisääntynyt kilpailun vapauttamisen jälkeen, mutta apteekkien lukumäärä siellä oli ennen muutoksia huomattavasti alhaisempi kuin Suomessa. Lääkkeiden hintoihin vaikutettiin samanaikaisesti usealla toimenpiteellä ja on vaikea sanoa, mikä osuus hintojen alenemiseen oli nimenomaan kilpailun vapauttamisella.

Suomalaista apteekkitoimintaa tullaan arvioimaan myös sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen yhteydessä. Erityisesti on pohdittava, miten apteekit voisivat nykyistä enemmän vastata kuluttajien tarpeisiin. Lääkehuollon toiminnan yleisinä tavoitteina ovat väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, yhdenvertaisten palveluiden turvaaminen koko maassa, kattava palvelurakenne ja kustannustehokkuus. Jokaiselle lääkettä tarvitsevalle on turvattava ajannukainen, tarkoituksenmukainen, kohtuuhintainen ja kustannusvaikuttava lääkehoito asuinpaikasta riippumatta.

Helsingissä 19.3.2018

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila